

LANDBÚNAÐUR

VIT SKULU VERA EIN GRØNUR MIÐDEPIL

Landbúnaðurin fær ein stóran leiklut fyri at røkka endamálinum um at gera Føroyar til tann grøna miðdepilin í Norðuratlantshavi

Áki Bertholdsen

– Føroyar skulu vera tann grøni miðdepilin í Norðuratlantshavi.

Tað staðfesti Høgni Hoydal, landsstýrismaður í búnaðarmálum, á landbúnaðarráðstevnu í Klaksvík um vikuskifti.

Hann heldur, at tað, sum annars eyðkennur okkara tíð, er, at heimurin er merktur av dálking og at náttúru-tilfeingið verður eyðrænt.

– Men at vit skulu verða tann grøni miðdepilin, merkir, at vit skulu ganga undan at virðisøkja okkara egna tilfeingi og vit skulu ganga undan í tilfeingisrøkt, orkuframleiðslu og umhvørvisvernd, sum heild, legði landsstýrismaðurin afturat.

Ein sterk støða

Og nettupp í hesum málsetninginum fer landbúnaðurin at hava eina sterka støðu, sigur Høgni Hoydal.

Men fyrsta treytin er, at vit seta okkum greið mál fyri landbúnaðin og at vit síðani eisini taka tey neyðugu stigin, ið krevjast, skal landbúnaðurin mennast.

Málsetningurin hjá Høgna Hoydal er ikki bara, at vi skulu hava politiskt full-

veldi í Føroyum.

– Vit skulu eisini hava matvørufullveldi, heldur Høgni Hoydal.

Men skal tað málið røkka, má landbúnaðurin nýskipast. Men fortreytin fyri tí, er, at hann skal verða bæði fíggarliga, sosialt, umhvørvisliga og mentanarliga burðardyggur.

– Á hesum grundarlagi skal landbúnaðurin verða eitt týðandi ikast til samfelagsbúskapin, umframt at hann verður eitt týðandi ikast til lokalsamfeløgini og til trivnaðin kring landið. Hann skal eisini verða eitt týðandi ikast hjá bóndunum, umframt at hann skal verða eitt týðandi ikast hjá ferðavinnuni og matvøruvinnuni.

Landsstýrismaðurin sigur, at nøkur stig eru tikið eru tikin fyri at røkka málinum. Í hesum sambandi er peningur játtaður til stuðla uppundir at vit fáa ullina til haldar og til at seta gongd á framleiðsluna av grønmæti.

Peningur er eisini settur av til at styrkja støðuna hjá føroyskum húsdjórum og til

at bara ridluskriða. Og Búnaðarstovan er í ferð við at menna eina skipan at skráseta alla landbúnaðarjørð í Føroyum.

Men Høgni Hoydal sigur, at skulu vit gerast sjálvveitandi við landbúnaðarvørum, verður eisini neyðugt, at vit seta okkum nøkur ítøkilig mál á økinum.

Og fyribils hevur hann sett sær fyra høvuðsmál upp fyri landbúnaðin, sum skulu verða rokkin um nøkur heilt frá ár.

Sjálvsveitandi

Fyrsta málið er at vit verða sjálvsveitandi við landbúnaðarvørum.

Og tað, hann hugsar um í hesum er, at um fimm ár skulu vit hava einar trýggjar ella fyra miðstøðir í Føroyum, sum dyrka munandi meiri grønmæti, enn vit gera idag.

– Vit eiga eisini at seta okkurt greið mál fyri, hvussu nógv epli vit skulu velja, og vit skulu seta okkum greið mál fyri framleiðsluni av mjólk og mjólkurúrdráttum.

– Fyri seyðakjöt er tað ein málsetningur at fáa prísina á føroyskum seyðakjoti, upp, og um trý fyra ár skulu vit gagnnýta allar tarvskálvarnar.

Sum støðan er nú, verða næstan 400 tarvskálvar fyrirbeindir um árið, og teir verða burturbeindir, beint sum teir eru kálvaðir, tí sum umstøðurnar eru nú, fæst ikki lønandi rakstur í at seta teir við.

Men ein meting sigur, at brúka vit ímillum tvær og fyra milliónir til endamálið, ber til at venda gongdini og at fáa gagnnýtt allar kálvararnar, heldur enn at lata teir fara fyri skeytið.

Hann heldur eisini, at eitt, tað er neyðugt at gera í hesum sambandi, er at fáa seyðatalið niður.

– Eg veit, at tað er eitt viðkvæmt mál, men endamálið er ikki at vit skulu fáa færri lomb, men vit fara at fáa líka nógv lomb, kanska fleiri og vektin fer at verða betri.

Høgni Hoydal heldur, at tað er ikki veruleikafjart mál, at vit seta okkum sum mál,

» Vit skulu eisini hava matvørufullveldi

at um tíggju ár skulu vit vit sjálvbjargin við seyðakjoti, og næstan sjálvbjargin við neytakjoti.

Og hann heldur eisini, at tað er heldur ikki veruleikafjart at seta sær sum mál, at um fimm ár skulu vit sjálvi velja 70 prosent av teimum eplum, vit eta, og vit skulu sjálvi framleiða meiri helvtina av neytakjotinum, vit eta og framleiðslan av seyðakjoti skal vera vaksin ein triðing.

Bø at sláa og jørð at velja

Høgni Hoydal sigur, at annað málið er, at menna gransking og útbúgvingar, tí tað er avgerandi fyri at vit kunnu verða sjálvsveitandi.

Eitt, hann hugsar sær í

hesum sambandi, er, at um tveir ár skulu vit hava eina landbúnaðarútbúgving í Føroyum, ella hon kann skipast sum eitt samstarv ímillum Búnaðarstovuna og Fróðskaparsetrið, og kanska onnur landbúnaðarskúlar aðrastaðni.

Í triðja lagi skulu vit hava eina ætlan fyri, hvat lendið ymsastaðni í Føroyum skal brúkast til og vit skulu velja upp úr nýggjum, tí ein fortreyt fyri at vit kunnu verða sjálvsveitandi, er, at at vit fáa meiri veltan bø at sláa.

– Um nøkur heilt fá ár skulu vit hava nokk av bøi í Føroyum at sláa til at sjálvi hava alt tað grasið, vit hava brúk fyri, og sleppa undan at innflyta hoyggj.

